
Roverníček

listopad, prosinec 2005

Obsah:	<u>Naplánované akce</u>	strana: 2
	<u>Zápisy z akcí</u>	strana: 2
	<u>Literární</u>	strana: 3
	<u>Regina ve vířivce</u>		
	<u>nahmátla Stalina</u>	strana: 5
	<u>Otýsek</u>	strana: 6

Naplánované akce

25.-27.11.	Výcvikovka Rychlé Roty	Košťa
2.12.	Akce XY	Maruš, Magi
16.12.	Akce ZŽ	Soník



Zápisy z akcí

Velká říjnová roverská cyklovýprava

Tak, po dlouhých měsících a mnoha akcích pro skauty a vlč.+světl. se tu do cesty konečně připletla i jedna výprava pro rovery. Pro nedostatek volných víkendů se odehrála až ke konci října, kdy hrozí obvykle nějaký ten ced'ák, mrholení, větrno, nepříjemná „kosa“ a jiné rozmary přírody, jenž pěkně znepríjemňují či dokonce zamezují akce odehrávající se především pod širým nebem. Ještě v pátek na večer bylo takové vlhko divno a na akci se to moc optimisticky netvářilo, ale v sobotu ráno se na nebi vznášel jen lehký závoj mlhy, sucho, bezvětří a tedy na podzimní cyklovýpravu jak stvořené počasí. Sednu na svého „horáka“ a dovalím na bus zastávku v Kostelci, kde už čekají Bronco a Váňa se svými vehiklami. Od Čerta se dovíme, že má pokažené kolo, že ho nestihl za ty tři měsíce opravit, že se musí učit a podobné hlášky s odůvodněním, proč s nama nejede, skrývající se za jedním slovem – lenost. Dovalíme do Moravan, kde se k nám přidává Bambín a Šmudla a kousek za Moravanama se přidává Sketmen. Dojedeme k chatě rodičů Bronca nedaleko od Kameňáku, kde si necháváme nějaké drobné krámy a vyrážíme s malými batůžky na zádech na kolách směr Zavadilka. Cestou se k nám přidává ještě Jarda z Koryčan. Projedeme kolem Zavadilky, dále kolem rozcestníku u Moravanských luk a od tady po zelené dolů k silnici. Lesní cesta byla plná výmolů od traktorů, kamenů, kořenů stromů a jiných překážek. Bambínovi téměř nefungovaly brzdy, ale zřejmě si z toho moc nedělal, protože to z kopečka rozvalil společně s Váňou a Sketmenem. Vždycky jsem si myslel, že sebevrazi jsou psychicky narušení lidé, pro které život ztratil smysl. Né, že by nebyli Váňa, Sketmen a zvláště Bambín s nefunkčními brzdami nějak psychicky narušení, protože to, s jakou rychlostí ten hrbolatý svah sjížděli, se rovnalo sebevraždě, ale nějaké příznaky o ztrátě životních iluzí se u nich neprojevovaly tak podobně, jako u sebevrahů, co skákají z mostů. A o užití případných halucinogenních látek způsobujících představy o létání také nelze potvrdit. Ti tři si to normálka zvesela rozvalili z kopečka bez ohledu na následky, které na sebe nedaly dlouho čekat. U jednoho výmolu totiž skočila jejich šílená jízda nepříliš elegantním přeletem přes řídítko s následným průzkumem místní zeminy. Jedna odraná brada, poškrábané ruky, trochu červené teklo a obarvení oblečení dohněda od zeminy – na tak šílenou akci dopadli skutečně dobře. Šmudlovi to zřejmě přišlo líto, že se od těch třech distancoval při havárce, a tak si tedy o chvíli později vyzkoušel jeden akrobatický kousek s prudkým zabrzděním předního kola před ležícím kamenem na cestě a následným přeletem přes řídítko. Do rozbité brady se mu asi nechtělo, páč dopadl na nohy a udělal několik skoků než se zastavil. Poučení těmito událostmi dále cesta pokračovala už bez dalších havárek. Vzali jsme to kolem Pěti židel směrem na Klimentek.

Vyfluslí jak pětikoruny z automatu se dohrabeme na Klimentek a překvapilo mě, že se naši teenager (Bambín a spol.) hned nevrhli na zvonici a nezačali do toho mlátit klackama, aby dělali co největší rachot, nýbrž si až po chvíli několikrát zlehka cinkli. Chvilu si tady odpočinem a pak zase valíme dál, směrem ke Kazatelně. Cesta vedla po rovince, takže na sebevražedné choutky si museli nechat zajít chuť. Trochu se tam pokocháme, hodíme snímek a pokračujeme teď už na Osvětimany, což vede z kopečka!!! První část mírného zkopečka si všeci v poklidu vychutnali a pak narážíme na novou asfaltovou silnici vedoucí z kopečka přímo do Osvětiman. Tuto jízdu si chtěli všeci vychutnat a tak jsme to rozvalili na plné pecky, protože na nové silnici žádné výmoly nehrozily. Výmoly to sice nebyly, za to však se najednou před náma objevila prudká zatáčka a i já se svýma dobrýma brzdama jsem měl co dělat, abych s sebou nevymetl do lesa. Překvapivě i Bambín tu zatáčku stačil vybrat. Jeho podrážky od bot sice změnilo trochu tvar, když zastupovaly roli coby brzd, ale jinak se obešlo bez jiné újmy na majetku či zdraví. Cestou se ještě odskočíme mrknout na skály. Trochu to tam prozkoumáme a valíme zpátky. Sebevražedné sklony Bambína dosud neopustily, páč chtěl sjet prudký kopeček po lesní cestě od skal. Po úpěnlivém ukecávání ostatních, že tato jízda je jízdou přímo na krchov, sjel Bambín kopeček jenom z půlky. Aj tak měl co dělat, aby nehodil „tlamu“. Poté už bez zvláštních příhod dojedeme do Osvětiman, kde doplníme tekutiny a konečně jedem na Broncovu chatu.

Jako hlavní perlička večera bylo opékání kuřat nad ohněm, které jsme si dosyta vychutnali. V průběhu večera se tu ukázaly Robin a Eda.

Neděle – Toho dne už nic nebylo v plánu a tak jenom uklidíme chatu sednem na kola a tradá dom.

Racek



Literární

Souostroví GULAG – Alexandr Solženicyn

Jedná se o obsáhlé třídílné pojednání o historii gulagu v letech 1918 – 1956, ovšem je tu zmínka i o letech předešlých a následujících. Gulag je zkratka ruského Glavnoje upravlenije lagerej - hlavní správa táborů (nucených prací) tj. zvláštních táborů, proti kterým mnohdy byly německé koncentráky jako letní tábory. V tomto díle nejde již jen o výtažek z života trestanců jako v Jednom dnu Ivana Děnisoviče (zmíněno dříve), ale o kompletní popis cesty do zatčení po vyhnání složené výhradně z dopisů a přímých svědectví vězňů, kteří přežili. Kromě této přímé linie odsouzených je zde nastíněn také život rodin zatčených, uprchlíků, dozorců, dále srovnání s trestním systémem carského Ruska, vypořádávání se s národnostními menšinami, rolníky, vojáky z fronty a spousta dalších témat spojených s gulagem. I když to určitě není čtení pro slabé povahy, nedejte se odradit, a směle čtěte. V žádném případě se nejedná o suchý výčet událostí oné doby, ale o pozoruhodné dílo, jenž čtenáři odhaluje, přibližuje či vysvětluje mnohé události a jevy nejen v sovětské společnosti. Díky jemu si můžeme představit mašinérii kteréhokoli totalitního státu (včetně bývalé ČSSR), neboť všechny z tohoto modelu vycházel. Také znova upozorňuji, že je před Souostroví Gulag vhodnější začít s některým jiným Solženicynovým dílem (Jeden den Ivana Děnisoviče, V kruhu prvním, Rakovina), protože autor na události z těchto knih občas poukazuje a kdo je četl, bude mít i z této knihy o něco více.

Život Alexandra Solženicyna jsem zhruba popsal u díla Jeden den Ivana Děnisoviče (v roverníčku na březnu a duben) a proto to již nebudu opakovat.

Dnes dvě kratší ukázky:

Transporty, přivezené z polárního severu, si kazachstánského sluníčka neužili. Na nádraží v Novorudném seskakovaly z rudých vagónů na narudlou půdu. Byla to džezkazgnská měď, žádné plíce nevydržely těžbu této mědi déle než čtyři měsíce.

Do Spassku posílali invalidy, skutečné invalidy, které už nemohli využít ve vlastních táborech. Ale divná věc! Jakmile invalidé překročili práh léčivé zóny Spassku stávali se rázem stoprocentními pracanty. Plukovníka Čečeva, velitele celého Stěplagu, mělo Spasské táborové středisko ze všeho nejraději. Tento nedobrý zavalitý muž sem obvykle přiletěl z Karagandy letadlem, dal si na strážnici vyčistit boty, kráčel po zóně a díval se, kdo ještě nepracuje. Rád říkával: „Invalidu mám v celém Spassku jen jednoho – nemá nohy. Ale i ten má lehčí práci – je poslíčkem“. Všichni jednonoží měli sedavou práci: drtili kámen na štěrku, třídili odpad dřeva. Ani berle, ani chybějící ruka ve Spassku od práce nikoho nezachránily. To si vymyslel Čečev: nechat čtyři jednoruké pracovat s nosítky (dva s pravou a dva s levou rukou). To u Čečeva vymysleli – ručně pohánět obráběcí stroje, když nebyl proud.

Černý obelisk - Erich Maria Remarque

Příběh jednoho z méně známých Remarqueových děl je umístěn do německého města Werdenbrücku do roku 1923. V tomto roce se poválečná inflace (znehodnocování peněz) proměnila v hyperinflaci, kdy se počítalo v miliardách a bilionech a většina národa žila z ruky do huby. V tomto chaosu se snaží přežít firma s náhrobky Jindřich Kroll a synové, jenž svádí tuhý boj s živou konkurencí o mrtvé zákazníky i s dodavatelem pomníků.

Ač to vypadá na ponuré dílo, jde vesměs o veselou knížku plnou (nejen černého) humoru. Ale nejenom humoru. Je tu i dost neveselých zmínek o lidech radostně vzpomínajících na zaniklé německé císařství a válku, nebo hlásících se k nově vznikající nacistické straně a těšících se na válku novou, která je jen nastíněna v poslední kapitole. K dostání v knihovně nebo u mě a nebo u někoho jiného.

Černý obelisk je taky narážkou na nepoučitelnost a krátkou paměť národa, jenž prohrál válku a vesele se žene do další s pevným přesvědčením, že: „jednou přece musíme vyhrát a pak běda poraženým“.

Erich Maria Remarque (1898 – 1970) patřil ke generaci, která bojovala v obou světových válkách na poražené straně. Proto se není co divit, že je řazen do kategorie realistů. Černý obelisk napsal až v 56. roce a je poměrně málo známý. K jeho nejslavnějším románům patří Na západní frontě klid, Cesta zpátky, Tři kamarádi, Vítězný oblouk či Čas žít, čas umírat.

Moderní realismus vychází z kritického realismu 19. století a místy ještě využívá jeho starších postupů (popisné či izolované zachycení vnějšího světa aj.). Liší se však tím, že jde do hloubky a častěji se zabývá duševním a citovým životem člověka, skrytými sociálními, národními nebo civilizačními problémy ukrytými za zjevnou skutečností. Nepopisuje život staticky, ale v pohybu, jako proces.

A jako obvykle krátká ukázka:

Vtom zaslechnu na ulici Knopfovy kroky. Podívám se na hodinky. Je půl třetí. Brusič mnoha generací nešťastných rekrutů je asi pořádně pod parou. Zhasnu. Knopf zamíří přímo k černému obelisku. Uchopím konec okapové roury, který přečnává do okna, přitisknu ústa k otvoru a řeknu: „Knopfe!“

Na druhém konci za šikovatelovými zády to zazní z roury dutě jako z hrobu. Knopf se rozhlíží. Neví odkud se to ozývá. „Knopfe!“ opakuju. „Prase jedno! Nestydiš se? Copak jsem tě stvořil proto, abys chlastal a ochcával náhrobky, ty svině?“

Knopf se rozhlíží na všechny strany. „Co?“ blábolí. „Kdo je tady?“

„Ty umrněnce!“ říkám a zní to strašidelně a nebezpečně. „Tak ty se ještě budeš vyptávat? Copak můžeš představenému klást otázky? Stůj rovně, když s tebou mluvím!“

Knopf civí na svůj dům, odkud je slyšet hlas. Všechna okna jsou zavřená a je v nich tma. Dveře jsou taky zavřené. Rouru na zdi nevidí. „Stůj rovně, ty nesvědomitý šikovatelský lumpe!“ povídám. „Copak jsem ti propůjčil prýmký na límci a dlouhou šavli jen proto, abys znečišťoval kameny, určené pro svatá pole?“ Pak ještě ostřeji a velitelsky zasyčím: „Paty k sobě ty bezectný kropiči pomníků!“

Rozkaz zapůsobí. Knopf stojí v pozoru s rukama na švech kalhot. Ve vykulených očích se mu odráží měsíc: „Knopfe,“ říkám strašidelným hlasem. „Jestli tě tu ještě jednou nachytám, zdegraduju tě na vojína druhé třídy! Ty skvrno na cti německého vojáka a svazu aktivních šikovatelů mimo službu.“

Knopf poslouchá s hlavou trochu na stranu jako náměsíčný pes. „Císař?“ zašeptá.

„Zapni si kačata a zmiz!“ šeptám dutým hlasem. „A pamatuj se: jestli ještě jednou provedeš tohle svinstvo, budeš degradován a vykleštěn! I vykleštěn! A teď koukej mazat, ty zhýralý civilisto, pochodem v chod!“

Zpitomělý Knopf klopýtá k domovním dveřím. Vzápětí vyrazí ze zahrady párek milenců jako vyplašené srnky a uhání přes ulici. To jsem ovšem nechtěl.

Kost'a



Regina ve vířivce nahmátla

Stalina

Reality show Vyvolený bratr není žádný úpadek lidskosti, jak si myslí nafrněné nosy, nýbrž dokonalá maketa či model života komunistické vrchnosti za starých časů.

Postavy tehdejších předsednictev a ústředních výborů mají s hrdiny reality show skoro všechno společné. Obě party žijí v uzavřeném a umělém světě, odděleny od reálného světa zdí či ostnatým drátem. O světě za zdí mají jen přibližné představy plné báchovek. Nevědí přesně, co se jinde děje. Všichni se navzájem hlídají, aby se nic nedozvěděli. Věří, že v USA je hladomor. Věří, že u nich v táboře míru je to nejlepší. Vyčerpávají se vzájemnými intrikami a nenávisťmi. Vedou spolu války, kterým nikdo za zdí nerozumí. Stalin oběsí Bucharina, Vlado vybere Zdenu, Trockého utlučou, Jitka si váží Honzy, Gottwald oběsí Slánského, Rosťa zlomí v sauně nohu Mahuleně.

Obyvatelé Bratrovy budovy se považují za vyvolené. Procházejí tou budovou se závažností komunistických tajtrlíků. Ti také řešili, jestli je Bucharin čestný, zda to Kadar myslí upřímně, jestli se Tito nedopouští úchylky a kdy bude ráj. Ve skutečnosti jsou to všechno obyčejné banální figury. Zaplétají se do pletich důležitých jen v jejich světě. Nikdo venku nepotřebuje, aby visel Slánský, aby Vladko vyloučil Wendy či Batuli. Jen ve světě uvnitř, za zdí, je to smrtelně důležité. Pepa i Lenin – oba se považují za předvoj všeho. Ve skutečnosti jsou jen v kleci.

Myšlenka vzájemného vylučování je pilíř. Komunističtí papaláši a Vyvolení bratři bez něj žít nemohou. Jeden vylučuje druhého, třetí s pátým šestého. To teprve vytváří tragicky závažnou atmosféru, v níž si všichni připadají jako velikáni, ačkoliv jde v obou případech o figurky nadané jen zvláštní nestoudností a bezohledností. Čím je významný Gottwald, Zdenál, Stalin, Monika, Husák či Venca? Všichni jen jedním: že byli zavřeni v tom domě, že tam intrikovali, žili, chlastali, souložili a krágovali se navzájem.

Poloopuchlé opilecké obličej, plačtivě fňukající o svých citech. Nejlépe to vystihl Vyvolený Venca Kopeckejch. Když dal Stalin oběsit jeho kamaráda Rudlu, řekl Venca Gottwaldovi: Klémo, máme to dobrý, lítá v tom Rudla. A Rudla musel opustit dům Vyvolených – šel nahoru, na šibenici. A všichni hlasovali pro. Dole v domě bylo dál veselo. Chlastalo se, předáci KSČ skákali za Reginou do vířivky. A ječeli: Ten Tonda Zápotockej, to je poctivej chlap. Mám ho rád, fičáka.

I konec mají obě party stejný. Kdo to přežil v komunistickém domě, na toho po pádu komunismu čekalo velké jmění. Odněl si je, privatizoval, či mu je rovnou dali. Vyvolenci podobně: kdo to přežije, dostane deset milionů, byt, auto, ženu i dvě děti a možná i úplně nové rodiče, lepší, než kdy měl. Takového pašáka si budeme vážit.

I diváci bystře poznali, že nejde o úpadek lidského ducha, nýbrž o geniálně předváděný život komunistické vrchnosti. Proto se jim reality show tak líbí. Připomíná jim jak bylo za komunistů: chlastalo se, udávalo, vylučovalo, souložilo, to vše za cizí peníze. A nic se nedělalo. Někdo visel, někdo zpíval, živo bylo ve vířivce. Kéž by se to vrátilo! Sladké bahno Vyvolených bratrů vzbuzuje sentiment – krásně se žilo mezi námi, těmi potvorami, za zdí, pod politbyrem.

Úspěch těchto her je vzrušující: chceme to tak, my děti komunismu, jak to mají v domě. A stejné chceme velikány: pány a dámy Nic, jejichž velikost z ničeho nepochází.

K. Steigerwald, převzato z MF Dnes
Franta Kifurg

(Nemám rád reality shows a cokoli s nimi spojeného (včetně debat) a věřím, že je tomu tak i u lidí v mém okolí, nicméně vítám názory považující tyhle pseudozábavy za velkolepý (a taky smutný) experiment. – pozn. šéft.)



Otýsek

Chci

Chce se mi plakat,
Chce se mi smát
Do lidí kopat
V náruči hřát

V náruči laskat
Smrt jim přát

Chtěl bych žít věčně
A umřít v boji
V boji za lásku a lásku neznát
Milovat tě
Pohrdat tebou
Neznát tě
Žít s tebou

Co vlastně chci?

Putovat vesmírem
A zůstat na zemi
Sedět před krbem
A putovat zeměmi.

Jedna sobotní noc

Stojíš tam opřená o zeď.
Mám tě rád, ale ty o tom nevíš,
Jen tam tak stojíš, opíráš se o zeď a koketuješ s jiným.
Tvůj úsměv by vyhrál hlavní cenu krásy.
Mám tě rád, ale ty o tom nevíš.
Snad je to má chyba? Snad vůle osudu? Kdo ví?
Můžeš to vědět,
stačí jeden pohled,
jeden úsměv,
jedno slovo.
Ty by jsi mi ten úsměv oplatila a všechno by bylo tak krásné
naše ruce by se spojily v jeden propletenec prstů,
tvé rty mne zvou, pojd' blíž,
sou jako peřiny ve kterých se chystám spát,

spát a snít.....
Ale ty tam jen dál stojíš a opíráš se o zeď.
Je to má chyba?
Je to má chyba!

Další číslo vyjde začátkem ledna 2006

www.tenzor.cz/rovernicek

rovernicek@tenzor.cz

© Pavel Tomášek (Set) 2005